

3

МІНІСТЕРСТВО ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ (Мінприроди України)

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00, (044)206-31-64;
факс: (044) 206-31-07; E-mail: secretar@menr.gov.ua; Код ЄДРПОУ 37552996

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України

20.05.2014 № 5/1-6/6880-14

на № _____

Скарга

на Рішення Державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва від 30.04.2014 № 28

Рішенням Державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва від 30.04.2014 № 28 «Про необхідність усунення Міністерством екології та природних ресурсів України порушень принципів державної регуляторної політики згідно з вимогами Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Рішення) запропоновано Міністерству екології та природних ресурсів України внести зміни до наказу Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 08.09.1999 № 204 «Про затвердження Положення про екологічний контроль у пунктах пропуску через державний кордон та в зоні діяльності регіональних митниць і митниць» та виключити з його редакції абзац другий підпункту 4.3.3 пункту 4.3 розділу 4 та додатку 5 до цього підпункту.

Мінприроди України не погоджується із зазначеним рішенням Державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва та вважає його необґрунтованим.

На виконання міжнародних зобов'язань України та з метою виконання вимог природоохоронного законодавства в галузі охорони морського середовища згідно статі 20-2 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», постанови Кабінету Міністрів України від 20.09.1995 за № 198 «Про здійснення екологічного контролю в пунктах пропуску через державний кордон» здійснюється екологічний контроль суден, який є державним видом контролю при перетинанні державного кордону України.

Також, пункт 1.12 розділу 1 Положення про екологічний контроль у пунктах пропуску через державний кордон у зоні діяльності регіональних митниць і митниць (далі – Положення), затверджене наказом Міністерства охорони навколишнього середовища та ядерної безпеки України від 08.09.1999 № 204, зареєстрованим Міністерством юстиції України 15.11.1999

МЗМ:екон.розвитку

Вх. № 03/49340-14 від 21.05.2014

0008738

03
2014

за № 787/4080, передбачено право підрозділів територіальних органів Мінприроди, що здійснюють екологічний контроль у пунктах пропуску через державний кордон та в зоні діяльності регіональних митниць і митниць проводити експрес-аналіз речовин та матеріалів з метою встановлення їх належності до числа токсичних, радіоактивних або відходів та вмісту забрудненого баласту і стічних вод суден.

Дане повноваження повністю узгоджується з підпунктом в пункту 2 розділу 4 Положення про Державну екологічну інспекцію України, затвердженого Указом Президента України від 13.04.2011 № 454, відповідно до якого Держекоінспекція України здійснює контроль за дотриманням суднами, кораблями та іншими плавучими засобами міжнародних конвенцій про запобігання забрудненню морського середовища та контроль якості та кількості скинутих у водні об'єкти зворотних вод і забруднюючих речовин.

Одночасно, Положенням про морські екологічні інспекції, затвердженим наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 04.11.2011 № 429, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 25.11.2011 за № 1347/20085, визначено, що контроль щодо якості та кількості скинутих у водні об'єкти зворотних вод і забруднюючих речовин здійснюється шляхом вимірювання показників складу та властивостей лляльних, баластних, зворотних та поверхневих вод.

Разом з цим, відповідно пункту 4 Правил охорони внутрішніх морських вод і територіального моря України від забруднення та засмічення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.02.1996 № 269, (далі - Правила) заборонено скидання із суден у внутрішні морські води та територіальне море України вод, які містять забруднюючі речовини у концентраціях, що перевищують нормативи гранично допустимих концентрацій (далі – ГДК) основних забруднюючих речовин.

Також, згідно абзацу 3 пункту 5 Правил встановлено, що рішення щодо відповідності якості вод нормативам ГДК речовин приймається відповідно морськими екологічними інспекціями Держекоінспекції України на підставі результатів аналізів води.

Відповідно до Порядку застосування штампів для засвідчення результатів здійснення державними інспекторами з охорони навколишнього природного середовища радіологічного та екологічного контролю транспортних засобів і вантажів, затвердженого наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 19.03.2012 за № 162, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 10.05.2012 за № 733/21046, екологічний контроль судна, вважається завершеним після проставлення на судовій екологічній декларації штампу «екологічний контроль судна – ВИХІД ДОЗВОЛЕНО».

Підставою проведення контролю якості баластних вод є факти потрапляння забруднюючих речовин у внутрішні морські води України саме при проведенні баластних операцій.

Тобто, твердження Держпідприємництва України, що територіальні органи Державної екологічної інспекції України дозволяють відкачку баласту виключно за результатами експрес-аналізу баласту на наявність забруднюючих речовин не відповідає дійсності.

Як показує практика, наприклад, за даними Державної екологічної інспекції Північно-Західного регіону Чорного моря, в зоні контролю якої

знаходять найкрупніші порти України (Одеський морський порт, Іллічівський морський порт, Морський порт «Южний») загальний обсяг баластних вод, скинутих в акваторіях українських портів за останні роки зростає, досягнувши в 2012 році понад 25млн. м³, а в 2013 році - 26 млн. м³. У 2012 році державними інспекторами з охорони навколишнього природного середовища було перевірено якість баластних вод на 2617 суден, з них у 95 випадків було виявлено скидання забруднених баластних вод з перевищенням нормативів гранично допустимої концентрації і лише у 130 суден із загальної кількості не встановлено перевищення вказаних нормативів. У зв'язку з чим, було розраховано збитки, завдані державі за забруднення від скидання забруднених баластних вод за 2013 рік, що склали 5 млн. гривень, які в повному обсязі сплачені до Державного Бюджету України.

У разі встановлення порушення вимог природоохоронного законодавства України, державний інспектор з охорони навколишнього природного середовища вживає заходів інспекційного реагування в частині притягнення відповідальної особи до адміністративної відповідальності, згідно статей наведених у статті 242-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Згідно статті 307 Кодексу України про адміністративні правопорушення штраф має бути сплачений порушником не пізніше як через п'ятнадцять днів з дня вручення йому постанови про накладення штрафу, а в разі оскарження або опротестування такої постанови - не пізніше як через п'ятнадцять днів з дня повідомлення про залишення скарги або протесту без задоволення, що є достатнім терміном для сплати та не може стати суттєвою перешкодою під час виконання вантажно-розвантажувальних робіт.

Також, статтею 80 Кодексу торговельного мореплавства України визначено, що судно або вантаж можуть бути затримані в морському порту капітаном порту до достатнього забезпечення морської вимоги центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища. При цьому, слід вказати, що несплата штрафів не є підставою для забезпечення вимоги вказаного нормативно-правового акту.

Стосовно запровадження у Положенні такого документу, як суднова екологічна декларація слід зазначити наступне.

Відповідно до статті 1 Конвенції про полегшення міжнародного морського судноплавства 1965 р. (далі – Конвенція), прийнятої постановою Кабінету Міністрів України від 21.09.1993 № 775 договірні уряди зобов'язуються вжити, відповідно до положень цієї Конвенції та її Додатка, всіх необхідних заходів для полегшення міжнародного морського судноплавства та запобігання невинуватим затримкам суден, осіб і власності на борту.

У підпункту 1.2 частини В розділу 1 Конвенції «Рекомендована практика» зазначено, що незважаючи на те, що пред'явлення окремих документів для деяких цілей може бути запропоновано та вимагатися в цьому Додатку, державній владі, маючи на увазі інтереси тих осіб, від яких вимагається заповнення документів, так само, як і цілі, для яких вони будуть використані, слід передбачити узагальнення будь-яких двох або більшого

числа їх в один документ у всіх випадках, коли це доцільно, і як наслідок може бути досягнуте значне спрощення формальностей.

Суднова екологічна декларація є документом який носить декларативно – інформаційний характер, та містить в собі узагальнену інформацію з сертифікатів і документів, які є на борту судна та передбачає узагальнення інформації з наступних документів, наявність на судні, яких передбачена офіційним документом Міжнародної морської організації (ІМО) FAL/2/Circ.123, МЕРС.1/ Circ.769, МСC.1/ Circ/1409 від 28 вересня 2011 року:

Міжнародне свідоцтво про попередження забруднення стічними водами;

Міжнародне свідоцтво про попередження забруднення нафтою;

Судновий журнал.

Таким чином, досягається значне спрощення формальностей внаслідок узагальнення декількох документів в один (суднову екологічну декларацію). Також, слід зазначити, що заповнення суднової екологічної декларації не вимагає проведення ніяких додаткових досліджень та економічних затрат, а також не є підставою для проведення обов'язкового контролю баластної води на всіх суднах, як стверджується в Рішенні.

З вищевикладеного вбачається, що суднова екологічна декларація не суперечить вимогам та рекомендаціям Конвенції про полегшення міжнародного морського судноплавства 1965 р. та офіційному документу Міжнародної морської організації (ІМО) та є документом для перевірки задекларованих узагальнених даних щодо екологічної безпеки судна.

Дані положення міжнародних нормативно-правових актів не було взято до уваги при винесенні Держпідприємництвом України Рішення.

Враховуючи вищевикладене, вважаємо, що дія абзацу другого підпункту 4.3.3 пункту 4.3 розділу 4 та додатку 5 до цього підпункту Положення відповідають принципам регуляторної політики в частині адекватності та збалансованості.

На підставі вищевикладеного, керуючись статтею 29 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»

ПРОШУ:

Розглянути скаргу по суті та прийняти рішення про її задоволення.

Додаток: Копія Рішення Державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва від 30.04.2014 № 28 на 4 арк.

Міністр

А. В. Мохник

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ РЕГУЛЯТОРНОЇ
ПОЛІТИКИ ТА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

РІШЕННЯ

від 30 квітня 2014 року № 28

Про необхідність усунення Міністерством екології та природних ресурсів України порушень принципів державної регуляторної політики згідно з вимогами Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»

Відповідно до статті 30 Закону України від 11.09.2003 «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі - Закон) та на підставі звернень Американської торгівельної палати в Україні від 18.04.2014 № 14-482, ТОВ «СІС Панді Сервісіз (Юкрейн) Лимітед» від 25.04.2014 № 78-04, ТОВ «Трансшип» від 24.04.2014 № 24/04-14, ГО «Колегія юристів з морського права України» від 23.04.2014 № 13 Державна служба України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва, здійснивши експертизу наказу Міністерства охорони навколишнього середовища та ядерної безпеки України від 08.09.1999 № 204 (далі – Наказ № 204), яким затверджено Положення про екологічний контроль у пунктах пропуску через державний кордон у зоні діяльності регіональних митниць і митниць (далі – Положення), зареєстрованого Міністерством юстиції України 15.11.1999 за № 787/4080, та, беручи до уваги позицію громадськості щодо необхідності невідкладного вирішення проблеми, яка на сьогоднішній день існує під час здійснення екологічного контролю суден в портах України, зазначає наступне.

Відповідно до Декларації про державний суверенітет України 1990 року, частини другої статті 19 Закону України «Про міжнародні договори України» в Україні міжнародне право, яке набрало чинності в установленому порядку, превалює над національного законодавством.

Так, пунктом 2.1 Конвенції про полегшення морського міжнародного судноплавства 1965 року визначено, що державна влада не вимагає для залишення у себе при прибутті або відправленні суден, до яких ця Конвенція відноситься, яких-небудь інших документів крім тих, які вказані в цьому розділі.

Цими документами
- загальна декларація

Згідно: Зав. загальним відділом

*Відомості отримані
Відділом
30.04.14р.*

- декларація про вантаж;
- декларація про суднові припаси;
- декларація про особисті речі команди судна;
- суднова роль;
- список пасажирів;
- документ, що запропонований Всесвітньою поштовою конвенцією;
- морська санітарна декларація.

Водночас, в супереч вищезазначеному, підпунктом 4.3.3 пункту 4.3 Розділу 4 Положення передбачено, що при огляді судна держкоінспектор самостійно або спільно з уповноваженим Головної державної інспекції України з безпеки судноплавства або з інспектором державного портового нагляду морського рибного порту за належністю повинен перевірити наявність і оформленість відповідним чином певних документів, зокрема, суднової екологічної декларації.

Даним Положенням також затверджено форму даної декларації (додаток 5 до Положення). Згідно з пунктом 4 форми, для відкачки зазначеного у ній об'єму баласту необхідно отримати відповідний дозвіл Держкоінспекції України.

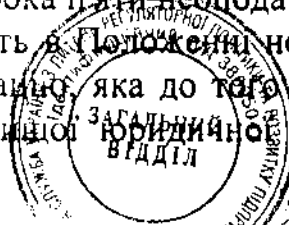
Держкоінспекція України дозволяє відкачку баласту виключно за результатами експрес-аналізу вмісту баласту на наявність забруднюючих речовин, тобто у разі, якщо показники його забрудненості не перевищують нормативи гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин у внутрішніх морських водах та територіальному морі.

Відповідні нормативи затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 29.02.1996 № 269 «Про затвердження Правил охорони внутрішніх вод та територіального моря від забруднення та засмічення».

Таким чином, необхідність подання суднової екологічної декларації суперечить нормам міжнародного права.

Разом з цим, відсутність у капітана судна фактично вигаданої Міністерством екології та природних ресурсів України суднової екологічної декларації надає екоінспектору право притягнути капітана судна до адміністративної відповідальності на підставі статті 188³ Кодексу України про адміністративні правопорушення, яка встановлює, що невиконання законних розпоряджень чи приписів, інших законних вимог посадових осіб органів, які здійснюють державний контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів, радіаційної безпеки або охорону природних ресурсів, ненадання їм необхідної інформації або надання неправдивої інформації, вчинення інших перешкод для виконання покладених на них обов'язків тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від дев'яти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - від п'ятнадцяти до сорока п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Отже, наявність у Положенні норм, що зобов'язують подавати суднову екологічну декларацію, яка до того ж не передбачена жодним нормативно-правовим актом вищої юридичної сили, по-перше, націляє екоінспектора згідно з загальним відділом

Сидоренко О.М.
 30.04.14

невластивим йому дозвільними функціями, по-друге, призводить до застосування штрафних санкцій, по-третє, є суттєвою перешкодою під час завантаження судна в порту, оскільки за простій судна судновласник несе дуже великі збитки.

Отже, наведені вище норми Положення порушують вимоги статті 5 Закону, відповідно до якої однією зі складових забезпечення здійснення державної регуляторної політики є недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти.

Крім того, дія зазначених вище положень Наказу № 204 порушує такі обов'язкові принципи державної регуляторної політики, передбачені статтею 4 Закону, як:

адекватність – відповідність форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив;

збалансованість - забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

Керуючись частиною третьою статті 27 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна служба України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва

вирішила:

запропонувати Міністерству екології та природних ресурсів України внести зміни до наказу Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 08.09.1999, № 204 «Про затвердження Положення про екологічний контроль у пунктах пропуску через державний кордон та в зоні діяльності регіональних митниць і митниць» та виключити з його редакції абзац другий підпункту 4.3.3. пункту 4.3. розділу 4 та додаток 5 до цього підпункту.

Рішення Державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва щодо усунення порушень принципів державної регуляторної політики підлягає виконанню у порядку, визначеному статтею 28 Закону, у двомісячний строк з дня прийняття такого рішення.

Виконання цього рішення передбачає підготовку проекту акта про внесення змін до наказу Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 08.09.1999, № 204 «Про затвердження Положення про екологічний контроль у пунктах пропуску через державний кордон та в зоні діяльності регіональних митниць і митниць» та подання у встановленому Законом порядку на погодження до уповноваженого органу не пізніше як за п'ять робочих днів до закінчення строку його виконання.

У разі невиконання рішення уповноваженого органу про необхідність усунення порушень принципів державної регуляторної політики або не згідно з ав. загальним відділом

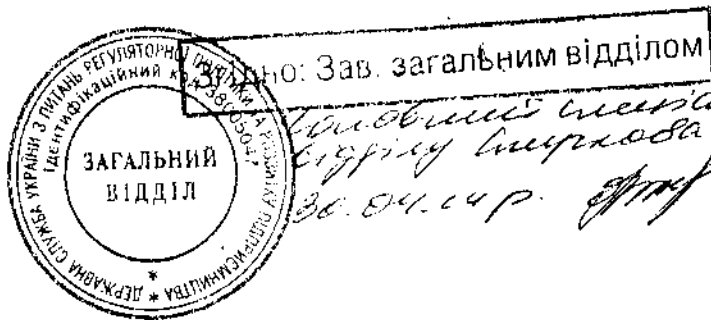
Голова Державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва

оскарження цього рішення органом виконавчої влади протягом встановленого в Законі строку, дія регуляторного акта, щодо якого було прийнято відповідне рішення, зупиняється наступного дня з дня закінчення строку виконання такого рішення.

Подання скарги щодо рішення уповноваженого органу не зупиняє дії цього рішення.

Т. в. о. Голови Державної служби
України з питань регуляторної
політики та розвитку підприємництва

[Handwritten signature] О. Ю. Потімков

[Handwritten signature]
Зав. загальним відділом
30.04.14р. *[Handwritten initials]*